

Jiriden ni nakɔkɔnɔfenw lasagoni kama

Bɔgɔdaganin lasumayalikɛlanw
ni ji gərənni ye fara nɔgɔnkanni, u
labaarali ani u tɔpɔtɔli dəmənan

Lasumayalikelanw ni ji gérènni ye bë labaara mun na?

Asumayalikelan ni ji gérènni ye labaarali jiridenw ni nakokonofenw lasagoni kama bë se ka dō bō u tijenéni na ani ka bōnōw kubben u sentuma.

- Bōnōw dōgoyali boli kofé.
- Sugulataa bë dōgoya.
- Musakaw dōgoyali k'o sabu ke lasagonniko juman ye.
- Jiriden ni nakokonofen labalotaw caman bë soro tuma bëe.

Djiguiba Boureima (gauche) et Kadidia Nienta (Droite) assemblant un pot de refroidissement par évaporation en argile à Samanko, Mali; Crédit photo: Ba Germain Diarra

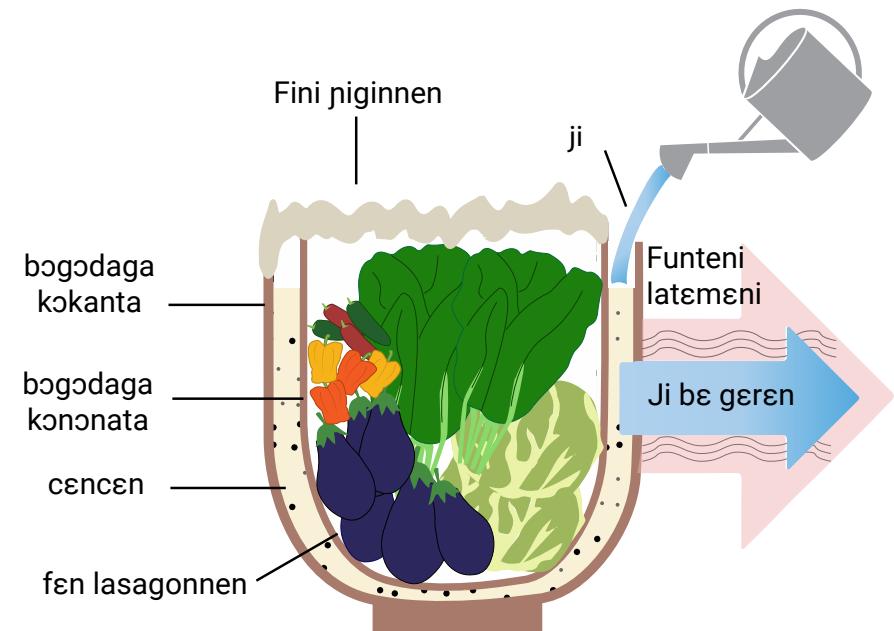
U bë baara ke cogo di?

Lasuyakelanw ni ji gérènni ye labenni ka fiñé sumaya ni ji gérènni ye n'o bë ke sababu ye Ka yoró suma jiridenw ni nakokonofenw lasagoni kama.

- Cencen sumalen keli bogodaganin ni kókanminen belebele dō ce bë jiridenw ni nakokonofenw mara bogodagani kono min bë suma na.
- Fubore walima finimugu wëre min bë ji bë ji sama bilalen a da la bë konofer lakana.

Gauche: Djiguiba Boureima; Droit: Kadidia Nienta; Crédit photo: Djiguiba Boureima

Misaliw suguyaw

Daga bilalen daga kōnō

- Kōnōnadaga bē se ka ke bōgōlama ye, manananama Walima nēgēlama ye.
- Kōkandaga ye bōgō ye wa a ka kan ka bonya kosebē walasa ka furancē bila ani kōnōnadaga cē min sumada ye cm 3 fo cm 5 ye cēncēn bē ke yōrō min .

Bōgōdaga bilalen minen mananama

- Kōnōnadaga ye bōgō ye wa a bē se ka ke daga koorilen ye (i n'a fō ji bē mara minnu kōnō) Walima min kōnōnaw tilennen don.
- Kōkantasaba mananama don min kōnōna fērelēn don n'a bē furancē bila ani kōnōnadaga ni tasaba cē min 3 Sumada ye cm 3 ye.

Bōgōdaga bilalen minen bōgōlama kōnō

- Kōnōnadaga ye bōgō ye wa a bē se ka ke daga koorilen ye i n'a fō ji bē mara minnu kōnō) walima a kōnōnaw tilennen don.
- Kōkanminen ye bōgō ye wa kōnōna ka kan ka fēre 3 Cm ye Walasa ka furncē bila ani bōgōdaga ni tasaba cē min sumada ye.

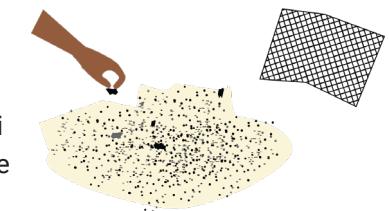

Cēncēn saniyali

Kuru kumbaw ni bugurimugu ka kan bō cēncēn na walasa u ka se ka ji qgerēnta minē.

A' ye kuru kumbaw tōmō

- Kuru kumbaw bēlēw tōmō ni ye hakilina juman ye Walasa u kana kēnē bērē ta.
- O bē se ka ke bolo la walima ni tentenni ye ni tēmē nēgēlama ye min sumada ye mm 3 fo mm 5 ye.

A' ye bugurimugu bō a la

- Nafaba bē bugurimugu bōli ye a la walasa a kana bōgōdaga.
- A' ye bugurimugu bō a la ni finimugu fēgeman ye ni tentenni ye (nin ja in lajē).

Fiyeli

N'aw bē bugurimugu b'a la ni fiyeli ye, cēcēn bē minen min min kōnō, o bēn i kamankun (aw mago na se tabure ma ni kasōrō aw man jan) A' ye cēncēn bōn dōonin-dōonin fini fēnsēnnēn kan dugu ma.

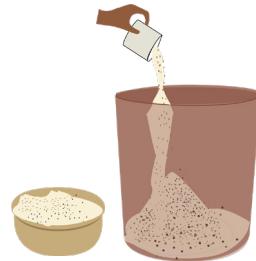
Lasumayalikelan fara njɔŋkanni

Lasuyalikelan ni gerenni ye fara njɔŋ kan yɔrɔ la a bɛ labaara yɔrɔ min barisa lasumayalikelan faralen njɔŋkan boli ka gelən a nɔ na k'ɔ sabu ke a girinya ya.

1. Ka cencen fara a kan

- A' ye cencen ke kɔkandaga/minε ju la walasa ani kɔnɔnadaga kene ka dakejɛ.

Daga bilalen daga
kɔnɔ misali

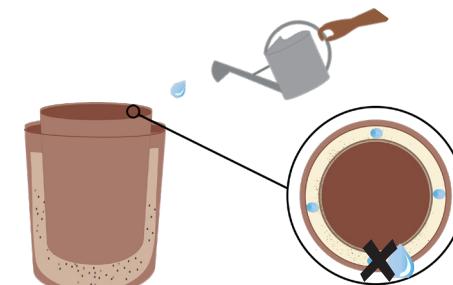
2. A' ye kɔnɔnadaga jigin a kɔnɔ

- A' ye kɔnɔdaga bila cencen cemancε la kɔkandaga kɔnɔ, A' kɔnɔnadaga ni kɔkandaga furance lafa ni cencen wɛre ye
- A' y'a laje ni kɔnɔnadaga bɛ kɔkandaga sanfe ni cm 2 ye.

3. A' ye ji ke cencen na

- A' ye ji caman ke cencen na walasa a ka pigin kosebe.
- Ji hakeya min ka kan k'a ke cencen na, o bɛ don Ni cencen ye ji kelen kunu ne komi ko dama kɔnɔ.

Daga bilalen
tasaba kɔnɔ misali

Daga bilalenmine
bɔgɔlama kɔnɔ

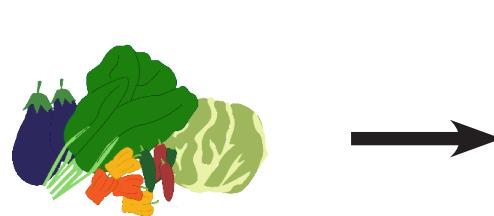

Ka lasumavalikelan lafa

A' ye jatemine ke ni fən lasumayataw njiginnen tə, n'u ka ni fana , ni nogogo ni feñenama t'u la.

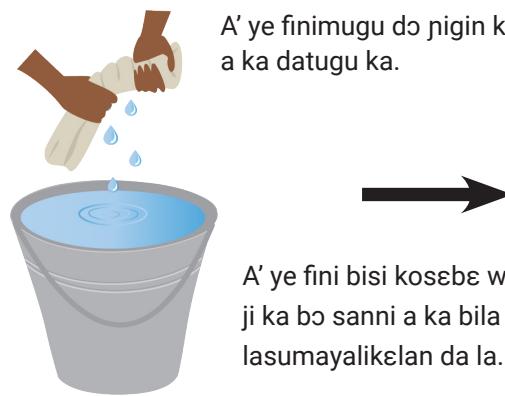
Ka jiridenw ni nakokonofenw lasagon

A' ye fən bila kōnōdaga kōnō. A' ye jatemine ke ko fən minnu bilala la daga kōnō, be ka lasagon njogon fe. Jiridenw ni nakokonofenw minnu be se ka lasagon njogon fe, o kēcogo numanw file.

Ka lasumayalikelan datugu

A' ye finimugu dō njigin k'o bila kōkandaga da la walasa a ka datugu ka.

A' ye fini bisi kosebe walasa ji ka bo sanni a ka bila lasumayalikelan da la.

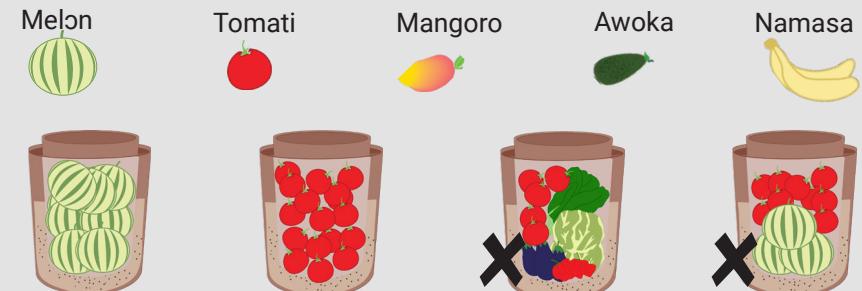
Min ka kan ka dōn

Nn laadilikanw na ke demenan ye aw bolo cogo min aw ka fənw kana ti ne ani lasumayalikelan kana tige.

Gaasiidilannaw

Jiriden caman be gaasi dilan min be wele ko etileni min be jiridenw ni nakokonofenw tige.

O jiridenw ni nakokonofenw ka kan ka lasagon u dan na:

Kasidilan/kasaminenanw

Jiridenw ni nakokonofenw dōw be se k'u kasa kasa yelema dōw fe, k'u kasa yelema.

Kasadilan

Karōtiw

Fiyefiyé

Lenburuba

Kasaminenan

Nkyo

Su

Karōtiw

Nin te ben

K'aw ka lasumuyalikelan matarafa

A' yen in laadilikanw lamen walasa aw ka nafa soro aw ka lasuyalikelan na

Suma

Ka lasumayalikelan mara nəmamayorɔ ni sumamayɔyla, k'a tanga tileyeelen ma.

Sonni

Cəncen ni fini sumanen ka kan ka to tuma bəe. A ka c'a la, ji ka kan ka fara a kan siŋe kelen tile

Datugulan

Firi piginnen walima fubore kurukurulen jəgən na ka kan ka da lasumayalikelan kan.

Saniya

Lasumayalilan saniman ka kan ka to ani ka to k'a bisirégulièrement.

Fijnedi

Lasumayalan ka kan ka bila yɔrɔ la, a bə fiŋe caman soro yɔrɔ min na walima a bə tile lasɔrɔ yɔrɔ min na.

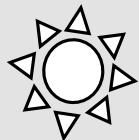
Labaarial

Jiridenw ni nakəkənəfənw dɔrɔn de ka kan ka lasagon lasumayalan kənɔ. Ani fana jiridenw ni nakəkənəfən minnu bə ben, bə se ka lasagon jəgən fe. Sogow, nənəmafənw walima furaw te se ka lasagon jəgən ferefroidisseurs.

Walasa aw ka jiridenw n'aw ka nakəkənəfənw kana tiŋe, a' y'aw tanga nin "kana" ma

KANA lasumayalikelan bila tile kɔrɔ

KANA cəncen ni fini jalan bila

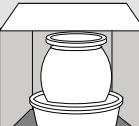
KANA daga datagubali bila

KANA buguri ni nɔgɔ to ka caya jəgən kan

KANA Tonni ke jəgən kan yɔrɔ la yɔrɔ min te fiŋe bəre soro

KANA sogo, furaw ni kunbefuraw mara jəgən kan

Formation sur les canaris refroidisseurs sur le site de la Société Coopérative de Nyeleni à Mopti,
Mali Crédit photo: Djiguiba Boureima

Séné soro nejinini Cakèda (IER)

Centre Régional de la Recherche Agronomique de Sotuba

CRRA- Sotuba

Laboratoire de Technologie Alimentaire (LTA)

Avenue Mohamed V, BP 258 Bamako, Mali

Tel/Fax: (+223) 20 22 26 06/ 20 22 37 75

Contact: Dr Fatimata Cisse

Tel: (+223) 76 37 57 27

diallofati@gmail.com

World Vegetable Center—West and Central Africa

Station de Recherche de Samanko, BP 320 Bamako, Mali

Tel/Fax : (+223) 20 70 92 00/ 20 22 86 83

Contact: Kukom Edoh Ognakossan

kukom.edoh@worldveg.org

www.avrdc.org

MIT D-Lab

265 Massachusetts Avenue

Cambridge, MA 02139 USA

Contact: Eric Verploegen, Research Engineer

ericv@mit.edu

d-lab.mit.edu/clay-pot-coolers

MIT D-Lab

Couverture: Oumaro Barry avec les pots de refroidissement par évaporation en argile au Burkina Faso;
Crédit photo: Peter Rinker; Page 3: Schéma canari refroidisseur basé sur le travail de Peter Rinker, Movement e.V.